

Юрій Яновський

Мамутові бивні

*Часть сборника
Чотири шаблі (збірник)*

Юрій ЯНОВСЬКИЙ
Мамутові бивні

«Фолио»

1924

Яновський Ю. І.

Мамутові бивні / Ю. І. Яновський — «Фолио», 1924

«...Знову старий мамут Вім, що його бойовий бивень пролежав у землі над Дніпром 53 000 років, старий Вім проходить перед моїми очима. Знову обсипається пісок у конусній ямі поганої оперети. Знову примітивні мелодії доносить мені вітер. Голі статисти з кудлатими перуками – мої минулі батьки. Темний схід дешевого синього кольору, який я встидаюсь помічати тепер. Багато метрів фільму пройде перед примруженими очима, доки я дивлюся на нахідку: бивень Віма».

Содержание

1	5
2	6
Кінець ознакомительного фрагмента.	7

Юрій Яновський

Мамутові бивні

«...Коло Трипілля знайдено мамутові бивні»¹.
(З газет)

1

Старий мамут Вім кінчав сеанса в поганій оперетці. Його голос нагадував застуджений баритон і лише іноді наближався до подихів барабанного соло. Ноги стулялись докупки, бо яма була конусна. Спів вечірньої прохолоди йшов угорі.

Старий мамут Вім законтрактувався в дешеву оперетку. В цьому Вім переконався остаточно. Хіба можна було помилятися? Навіть теперішній газетчик знає смак в опереті, а старий Вім не одну сотню років жив на світі!

Вітер дмухав у ліс, як в одну велику валторну. Чулись якісь звуки, але чи можна ж їх порівняти зі справжнім струментом?! Хіба дійсного дмухача на валторні здивує це низьке до bemol? Або: що це за примітивність мелодії?! Навіть сука на Ланжероні в Одесі виє по більш складній партитурі. І справді, яка валторна, що поважає себе, дозволить собі такий репертуар: там-татам-там! фі-ііі-у-уу! у-ууу-у!!

Я не знаю також, чи шум великої ріки дає щось подібне до приємного дуету скрипки й барабана. Мені хочеться сказати: «ні». Мамут Вім був цієї ж думки.

Дах в опереті, де грав Вім, був такого дешевого синього кольору, що його встидався б і завклубом спілки Харчсмак. Друге діло, аби він був оранжевим або хоч кольору свіжого ліхтаря під оком – ні, він був синім.

Електричний ліхтар переходив за сеанс од сходу до заходу. Він витикався на сцені, проходив її, підіймався до душників на стелі, злазив поволі на «гальорку», зсовувався на 3-й ярус лож, на 2-й, на 1-й, бельетаж і, врешті, ховався під ногами капельдинера.

Старий Вім не пам'ятав, скільки вже він сеансів грає. Але не менш десятка. Статисти в перуках, що налазили їм аж на очі, скакали навкруги Віма і кричали щось подібне до арії паровозного гудка. Вони були вдягнуті так, як вдягаються дійсні члени товариства «Геть сором». Навіть для оперети це виглядало сміливо, і Віму ясно було, що скоро з'явиться міліція. Вім догравав свою роль. Статисти шпурляли на шкіру Віма каміння, сичали, як пара з чайника. Але з того, що це був уже майже десятий сеанс, – Вім počував себе недобре.

Мамут потоптався ще трохи в неприємній ямі, копирснув землю великими білими бивнями й ліг на бік. Коли ж електричний ліхтар неосяжного неба загас під ногами капельдинера на заході – великий старий мамут Вім витиснув із своїх легенів останнє повітря.

Завіса спустилася.

...це сталося за 51 000 років до тої хвилини, коли народився Ісус...

2

Весела була цього року осінь. Викурили немало махорки нічні тумани й простягали не раз димучі пасма за вигін у яр, до Дніпра – великої ріки.

Справи починаються коло млина.

На Степанові був кожушок ще з царського фронту й не було зовсім шапки.

– Во ізбіжаніє нагромадження факту, – сказав він.

– А нащот там облізації – так я вам скажу, брешуть, гади.

– Що ти понімаєш на воєнних ділах? – сказав Серьога-міліціонер. – У газеті проставлено, що китайський цар на Сибір іде. Хочє ввесь Сибір зайняти.

– Це не тільки китайський. Вони вже нас поділили між государствами. Америці – половина Сибіру, Англії – Чорне море, Франції – Петроград та Москву. А Германії – Україну. От-от прилетять ерапланом.

– На конференцію, значить? – запитав Степан. – Нащот резолюції й контрибуцій?

– Будуть тобі резолюції! – пообіцяв Серьога.

Решта – двоє куркулів – солідно копирсали паличками воду й задумливо плювали на небо, що пливло в воді глибоко й синьо.

– Мені це отець Гервасій казав про нашествіє іноплемянників і іже з ними, – роззявив рота церковний староста.

– Не іноплемянники, а інтервенція, – сказав Серьога, – а отцю Гервасію скажіть, щоб фізкультурною займався та щоб на бокс вчився.

– Який це бокс?

– Бокс – єсть научная драка кулаками. Скоро до нас приїде український піп – так щоб все по-научному було.

– Гріх тобі, хоча ти й Совецка вдасть, – почав Гундя – церковний староста, – це кощунственное слово.

– Меморандум їм у пуп, скажу я вам! «Лерігія – опіум для народа», – сказав Серьога.

Серьога перед цим покуштував «первака» і загинав такі слова, що в решти слухачів свербіли вуха.

– А знаєте, чого ми тут зійшлись? – сказав Гнат Карпо-вич – куркуль на двадцять десятин і самогонщик.

– Угу, – підтвердив міліціонер.

– Наш ворог настрочив на нас листа.

– Семко?

– Він. Підлиза, сукин син, до голих кенесів². Втопити його, арештанта, сволоча!

Міліціонер загубив трохи хмелю й сказав:

– Вещественні доказательства?

– Єсть, – відповів Гнат Карпович і витяг із картуза лист паперу, – ось!

² Ідеться про комітети незалежних селян, створені в березні 1920 року за рішенням IV конференції КПб(У).

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.